

VRÚTOČAN

DVOJMESAČNÍK MESTA VRÚTKY - bezplatne

ROČNÍK 31, číslo 3/2020

Opustil nás nečakane, neplánovane a nepripravených....

Na tragédiu z 11. júna, ktorá sa stala v Spojenej škole vo Vrútkach, ťažko niekedy zabudneme. Mgr. Jaroslav Budz počas nej na záchranu žiakov a kolegov obetoval to najcennejšie- vlastný život. Bol to skvelý učiteľ matematiky a chémie, priateľský, pomáhal, kde mohol. Rád chodieval do prírody, bol aktívny turista a hubár. Jeho dcéra Mária spomína, že svoje deti učil k skromnosti, pokore, učil ich vážiť si ľudí. Posledná rozlúčka so zosnulým sa konala v piatok 19. júna na Vrútockom cintoríne. Osobitným listom sa v deň pohrebu prihovorila pozostalým aj prezidentka Slovenskej republiky Zuzana Čaputová: „Prišli sme o vzácneho človeka, ktorý obetoval svoj život za iných... Pán učiteľ Jaroslav Budz v osudovej chvíli konal najlepšie, ako vedel, konal podľa najvyšších princípov ľudskosti. Konal tak, ako celý život deti učil, aby konali“. Na pohreb Jaroslava Budza prišli stovky ľudí. Bolo vidno veľkú súdržnosť Vrútočanov, spolupracovníkov, žiakov a Jarkových priateľov. Aj za nich sa rozlúčil primátor Vrútok Branislav Zacharides týmito slovami: „Lúčim sa s Tebou za Mesto Vrútky, ako aj za Spojenú školu na Ul. M. R. Štefánika vo Vrútkach. Navždy nám všetkým budeš chýbať, budeme ale vedieť, že ty budeš po našom boku vždy, keď Ťa budeme potrebovať“. Verme spoločne, že udalosti, ako táto, sa už v našom meste nikdy nezopakujú.

S Mgr. Jaroslavom Budzom sa touto formou lúči aj redakcia Vrútočana, ktorého aktuálne dvojčíslo už bolo v čase tragédie pripravené na tlač, avšak táto udalosť nemohla v periodiku zostať nepovšimnutá.

-red-

Testy na COVID-19 dopadli u našich seniorov na jednotku!

O karanténnych opatreniach v Seniore- Zariadení pre seniorov a Dome sociálnych služieb Vrútky, sme sa rozprávali s riaditeľkou Ing. Denisou Brašeňovou

Vo vrútockom Seniore ste začali vďaka predvídateľnosti praktickej lekárky s opatreniami pred koronakrízou o niečo skôr. Kedy k tomu došlo?

Začiatok karantény v našom zariadení prišiel vo februári, keď sa v našom obvode, kam patria naši klienti, zvýšil počet chorých na chrípku. Takáto karanténa s doporučeným zákazom návštev od praktickej lekárky je bežná v chrípkových obdobiach každoročne. Samozrejme, že nikto z nás nečakal, že v zápätí príde situácia, ktorá si vyžadovala ešte striktniejšie karanténne opatrenia.

Ako túto neľahkú situáciu zvládali vaši klienti? Boli ste dostatočne pripravení personálne a materiálne?

Sociálna izolácia od svojich najbližších vplyva na našich klientov negatívne. Je veľmi ťažké z našej strany a zo strany rodiny a blízkych vysvetliť klientovi, že na neho nezabudli, len musíme všetci spoločne zamedziť rizikám, ktoré by

ohrozili zdravie a bezpečný chod celého zariadenia. Tak ako sa všade písalo, že život sa zastavil, u nás život pokračoval s novými pravidlami, a to spôsobilo aj napätie u mnohých z nás. Zasypaní sme boli dennodne desiatkami usmernení, na ktoré bolo veľakrát ťažké nabehnúť, pretože bežne dostupný sortiment u našich dodávateľov bol obmedzený na minimum, a to ešte za trojnásobné ceny. Mnohé informácie boli zmätočné a bolo náročné sa dopracovať k záverom na zabezpečenie povinných opatrení. Aj z radov našich zamestnancov museli niektorí ostať v karanténe.

Čo vám najviac pomáhalo?

Bola to hlavne podpora od mnohých z vás, ktorí ste nás oslovili so záujmom pomôcť prežiť túto neľahkú situáciu. Našlo sa veľa dobrých ľudí, ktorí neváhali bez nároku na odmenu zabezpečiť nám nevyhnutné pomôcky na nepretržitú prácu. Preto využijem túto chvíľu, aby som sa poďakovala za nás všetkých

primátorovi Branislavovi Zacharidesovi a predškolským a školským zariadeniam v pôsobnosti Mesta Vrútky a tiež každému jednému z vás z celého srdca za neoceniteľnú pomoc, ktorá nám pomohla rýchlo a bez strát vyrovnať sa s týmito starosťami. Videla som na našich zamestnancoch, ako im práve pomoc zvonka dodávala odvahu na boj s vlastným strachom a obavami. Je veľmi náročné udržať dlhodobo dobré psychické zdravie klientov, keďže mnohí sú ešte veľmi vnímaví, v čase, keď aj personál je zatažený obavami, čo ak niekto z nás sa nakazí.

Na základe Usmernenia MPSVaR SR pre plošné testovanie zamestnancov a prijímateľov zariadení sociálnych služieb na ochorenie COVID-19 bolo otestované aj zariadenie Senior, a to s vynikajúcim výsledkom.

Áno, 6. mája boli nášmu zariadeniu prostredníctvom vyššieho územného celku dodané kazetové rýchlotesty na prítomnosť protilátok IgM/IgG proti COVID-19. Testovaním klientov a zamestnancov boli poverené naše vlastné kvalifikované zdravotné sestry. V našom zariadení máme dve sestry – hlavná sestra Mgr. Iveta Ščurová a ambulatná sestra Jaroslava Párovská. Ráno 7. mája od 9.00 hod. za presne stanovených podmienok vykonávali naše sestry testy zamestnancom a klientom zariadenia. Výsledok všetkých bol negatívny. Závery testovania boli ešte v ten deň nahlásené Žilinskému samosprávnemu kraju a Mestu Vrútky. Zber a likvidácia odpadu vznikajúceho pri testovaní boli tiež realizované podľa nariadenia. Výsledok bol pre nás všetkých veľmi radostný a dúfame, že už čoskoro sa aj život v našom zariadení dostane do bežných kolají.

-red-

Dotácie pre šport

Ani Mestu Vrútky sa ekonomicky dosah spôsobený koronavírusom nevyhýba. Keďže daňové príjmy od štátu môžu v tomto roku výrazne klesnúť, schválilo mestské zastupiteľstvo na svojom zasadnutí 12. mája 2020 v rámci rozpočtového opatrenia č. 2 krátenie výdavkov vo výške 145 700 €. Znížil sa aj rozpočet na dotácie záujmovým organizáciám. Aby však mládež mohla rozvíjať svoje športové nadanie v tradičných vrútockých športových kluboch, ponechalo mesto na tento účel sumu 4 100 €. Jej rozdelenie nájdete na www.vrutky.sk

-red-

Platby v pokladni umožnené aj kartou

V záujme obmedzenia nakladania s hotovosťou na minimum, ako aj z dôvodu zníženia rizika šírenia ochorenia COVID-19, umožnil od 1. júna 2020 mestský úrad občanom uhrádzať platby v pokladni aj platobnou kartou.

Ing. Mgr. Anna Sviteková

Pokladničné hodiny na MsÚ

PONDELOK	13.00 - 15.00
UTOROK	NESTRÁNKOVÝ DEŇ
STREDA	13.00 - 16.30
ŠTVRTOK	13.00 - 15.00
PIATOK	8.00 - 12.00

Poplatky je možné uhradiť aj na nasledovné čísla účtov:

1. Komunálny odpad
SK16 0200 0000 0013 2101 7051

2. Dane
SK04 0200 0000 0000 1172 4362

Milí Vrútočania,

nemôžem samozrejme začať inak, ako reflexiou na tragédiu, aká sa 11. júna stala na našej Spojenej škole. Nik si dovedy nevedel predstaviť, že niečo také strašné sa môže stať aj na malom Slovensku, o to skôr v našom meste. Život Mgr. Jaroslava Budza nám už nik nevráti, bolesť žiakov a zamestnancov školy zo zranení na tele aj na duši tiež neodíde zo dňa na deň. Všetkým pozostalým a ostatným, ktorých táto hrozná udalosť osobne zasiahla, vyjadrujem hlbokú sústrasť a zároveň želám, aby našli dostatok energie a vôle ísť ďalej. Mesto Vrútky sa od momentu tragédie snaží byť oporou školy a poskytovať súčinnosť polícii SR, ktorej sa chcem aj touto formou poďakovať za opatrenia, ktoré na škole zaviedla, aby umožnila psychologmi odporúčaný návrat žiakov do lavíc ešte pred prázdninami, hoci mnohé komentáre na sociálnych sieťach či dokonca výhražný list, ktorý nám na mesto v tejto veci prišiel a momentálne je predmetom vyšetrovania, určite veci nepomáhali. O to viac prajem všetkým vrútockým pedagogickým aj

nepedagogickým zamestnancom a tiež našim žiakom, aby si cez prázdniny oddýchli, prišli na iné myšlienky a aby sa budúci školský rok začal tak, ako sa začínali aj všetky predošlé, s radosťou zo stretnutia so spolužiakmi a túžbou po získavaní nových vedomostí a zručností.

Mestské zastupiteľstvo na svojom májovom zasadnutí prerokovalo a schválilo viaceré významné body, ktoré súviseli s finančným a vecným uzatvorením predchádzajúceho roka vrátane **Konsolidovanej výročnej správy Mesta Vrútky za rok 2019. Výber toho najdôležitejšieho z nej sme zaradili aj do aktuálneho čísla Vrútočana.**

Rok 2019 mesto ukončilo v pluse a bez akýchkoľvek záväzkov po lehote splatnosti. Znížili sa tiež pohľadávky mesta. Splácali sa tri úvery. Splátky úveru na rekonštrukciu Kriváňa a výstavbu Seniora realizované v rokoch 2014-2015 činili 11 573 €/mesiac (splatnosť v r. 2022), splátky úveru na rekonštrukciu MŠ na Ul. francúzskych partizánov uskutočnenú v roku 2018 činili 3 333 €/mesiac (splatnosť v r.

2021) a splátky úveru na rekonštrukciu telocvične ZŠ H. Zelinovej realizovanú v rokoch 2019 – 2020 boli vo výške 8 334€/mesiac (splatnosť v r. 2022). Bolo vypracovaných a predložených nových 17 žiadostí o dotácie, vďaka čomu sa vo Vrútkach nezastaví rozvoj ani v tomto roku, keď samosprávy musia „škrtať“ plánované investície z dôvodu ekonomických dopadov koronakrízy.

Dovoľte mi poďakovať sa všetkým, ktorí sa zaslúžili o to, čo sa podarilo v uplynulom roku v našom meste uskutočniť. Zároveň všetkým prajem, aby sme súčasné obdobie hospodárskej recesie prekonali bez väčších strát a hlavne, aby bolo čo najkratšie.

Branislav Zacharides
primátor mesta Vrútky

Výročná správa 2019

Hospodárenie Mesta Vrútky v r. 2019 v €

Príjmy spolu	8 542 591,25
Výdavky spolu	8 242 015,15
Hospodárenie mesta	300 566,10
Vylúčenie z prebytku	-192 977,49
Upravené hospodárenie mesta- tvorba rezervného fondu	107 588,61

ŠKOLSTVO

Mesto v roku 2019 významne vstúpilo do modernizácie školskej infraštruktúry. Začala sa **rekonštrukcia telocvične pri ZŠ Hany Zelinovej**. Nový šat dostali aj **sociálne zariadenia, sprchy a šatne telocvične Spojenej školy na Ul. M.R.Štefánika**. Ukončila sa **kúpa budovy Materskej školy na Ul. sv. Cyrila a Metoda** a mesto okamžite pristúpilo k **výmene okien a vymalovaniu interiérov**. **Odstránil sa havarijný stav komína na ZUŠ Frica Kafendu, modernizovali sa tiež interiéry Materskej školy na Nábřežnej ulici**, a to vo forme rekonštrukcie sociálnych zariadení pre našich najmenších a vybavenia kuchyne. Podobná investícia sa uskutočnila aj v Materskej škole pri Spojenej škole, ktorá sa tiež môže pochváliť **novým dopravným ihriskom**.

Dopravné ihrisko v Spojenej škole

Nové okná v MŠ na Ul. sv. Cyrila a Metoda

Telocvična pri ZŠ Hany Zelinovej po rekonštrukcii

Nové toalety v Materskej škole na Nábřežnej ulici

Mestské komunikácie a objekty

Ulica Karvaša a Blahovca je obohatená o **nový chodník a dažďovú kanalizáciu** v úseku od Smrekovej po Jedlovú ulicu, ako aj o spomaľovací prah. **Parkovacie plochy pribudli** na Partizánskej ulici. Realizovala sa **obnova mestského rozhlasu aj oprava verejného osvetlenia vrátane náterov skorodovaných stĺpov**. Okrem opráv výtlkov na mestských komunikáciách sa dosýpaním a vyrovnaním štrkového materiálu a asfaltovej drvinou skvalitnil povrch viacerých ulíc, ktoré nie sú vyasfaltované. **Rekonštrukciu verejného vodovodu v dĺžke 277 m** zrealizovala v tomto roku v našom meste aj spoločnosť Turvod.

Na vybraných mestských objektoch sa **menili vchodové dvere, odkvapové žľaby, rekonštruovalo sa vykurovanie a uskutočnila sa deratizácia bytov** na Kafendovej ulici. Opravila sa fasáda bývalej kotolne na Kalinčiakovej ulici, **opravila sa strecha mestského úradu a vymaľovala sa sobášna sieň**. V snahe udržať zjazdnosť komunikácií pristúpilo mesto v januári 2019 k **odvážaniu snehu** z najproblémovjších ulíc. S **očistou chodníkov** pomohla aj brigáda za účasti členov dobrovoľného hasičského zboru, ktorí v ďalších dňoch pomáhali odstraňovať cencúle z mestských objektov. Ich vybavenie v tomto roku obohatila aj **nová hasičská striekačka**.

Odvážanie snehu z problémových ulíc

Nová hasičská striekačka

Z výstavby chodníka
na Ul. Karvaša a Blahovca:
počas výstavby a súčasný stav

Nová spevnená plocha na Partizánskej ulici

Životné prostredie a verejné priestranstvá

Očistu a údržbu verejných priestranstiev realizovanú celoročne pracovníkmi oddelenia komunálnych služieb mestského úradu podporili tiež viaceré mestom organizované brigády. Zapojili sa do nich obyvatelia, zamestnanci mesta, poslanci mestského zastupiteľstva a dobrovoľní hasiči. Nanovo sa **natreli mnohé lavičky aj zábradlie** na železobetónovom moste cez Turiec, opravili a **ponatierali sa detské ihriská**, na dvoch z nich (pred Kriváňom a na Mokradi) sa **doplnili nové hracie prvky**. Brigádnici tiež zbavili mesto množstva odpadu, pred sviatkom Všetkých svätých **vyhrabali lístie na mestskom cintoríne**. **Revitalizoval sa aj parčík** na Ul. Horná Kružná.

Parčík na Ul. Horná Kružná pred a po revitalizácii

Výuka vrúblňovania v novo zriadenej škole ovocinárstva

Úprava ihriska zamestnancami MsÚ na Hornej ulici

Cestovný ruch

Cykloturistickú infraštruktúru v meste obohatila **nová odpočinková zóna**. Začala sa **výstavba cyklotrasy Martin - Vrútky** podporená z fondov EÚ. Na autobusovom nástupisku boli **opravené svetelné panely s novými informáciami** pre návštevníkov mesta, vo viacerých vývesných skrinkách mesta bola umiestnená mapa náučného chodníka so stavbami Stanislava Zachara.

Nová odpočinková zóna pri moste cez Turiec

Nové turistické informačné panely

Kultúra a spoločenské organizácie

Z vystúpenia Adama Ďuricu na pešej zóne

Mesto si spolu s partnermi roku 2019 pripomenulo viacero výročí vrátane 110. výročia vrútockého športu, 70. výročia Materskej školy na Ul. francúzskych partizánov, 40. výročia Spojenej školy a 100. výročia vzniku Československého Červeného kríža. Nezabudli sme na 150. výročie narodenia staviteľa Stanislava Zachara, ktorého majstrovstvo nanovo pripomína aj obnovený pamätný stĺp prezidentovi T. G. Masarykovi pri ZUŠ Frica Kafendu, či na 80. výročie narodenia futbalistu Vladimíra Weissu st., ktorého zas pripomína nová pamätná tabuľa pri vchode do tejto školy.

Jubilejný 25. ročník Vrútockej hudobnej jari sa začal dvojkonzertom rodáka a huslistu svetového formátu Dalibora Karvaya. Ukončil ho veľkolepý koncert troch špičkových slovenských spevokolov. Jedným z nich bola aj martinská Cantica Collegium Musicum, ktorá len o pár týždňov nato doniesla z Európskych zborových hier v Göteborgu dve zlaté medaily vrátane hlavnej ceny Grand prix.

Vďaka jednému z dvoch projektov mesta v oblasti cezhraničnej spolupráce, ktoré získali podporu z fondov EÚ, sa podarilo zrekonštruovať priestory bývalej Knižnice Hany Zelinovej, kde bude inštalovaná stála expozícia dejín mesta.

Z podujatí počas Dní mesta Vrútky treba spomenúť aj pestovateľskú výstavu zorganizovanú v spolupráci s novozaloženou základnou organizáciou Slovenského zväzu záhradkárov z Karvaša a Blahovca. Celoročné vzdelávanie vrútockých záhradkárov, pre ktorých táto organizácia zabezpečila ako lektora samotného predsedu zväzu Eduarda Jakubeka, podporilo mesto aj poskytnutím pozemku na výučbu sadenia a starostlivosti o ovocné dreviny. Prijemným spštením Dní mesta bolo zapojenie sa Vrútok do celoslovenskej kampane Na kolesách proti rakovine, vďaka čomu aj Vrútočania zažili bubnovú šou Campana Batucana, či vystúpenie majstra sveta v cyklotriale Juraja Kočiša. Vyvrcholením Dní mesta bol večerný koncert speváka Adama Ďuricu s kapelou. Bohatý program čakal na Vrútočanov aj v adventnom čase, kedy na Vrútky opäť zavítal Dalibor Karvay, čerstvo vymenovaný prvý koncertný majster Viedenských symfonikov, ale aj operný spevák Martin Babjak, či sólisti svetoznámych donských kozákov. Predvianočnú atmosféru dotvárali od 6. decembra vianočné trhy. Mesto celoročne spolupracovalo s organizáciami seniorov a zdravotne postihnutých, ako aj s inými záujmovými organizáciami na svojom území, a spoločne s nimi zorganizovalo viaceré podujatia vrátane podujatí a aktivít realizovaných v spolupráci so zariadením Senior pre jeho klientov.

Z koncertu Dalibora Karvaya na Vrútkach

Odhalenie pamätnej tabule Vladimírovi Weissovi st.

Priestory bývalej knižnice pred a po rekonštrukcii

Mládež a šport

V spolupráci s miestnymi športovými klubmi, pre ktoré boli v roku 2019 prerozdelené historicky najvyššie **dotácie z mestského rozpočtu**, zorganizovalo mesto **Vrútocký športový deň**. Uskutočnili sa tiež tradičné podujatia ako **Jarný beh detí** či **Silvestrovský beh**. Vďaka dotácii z Úradu vlády SR sa zakúpila **nová športová výbava, opravili sa koše na streetballovom ihrisku**. Svoje klubové a šatňové priestory svojpomocne obnovili členovia vodnopólového a futbalového klubu a hokejbalisti z vrútockej Komety kompletne zrevitalizovali svoje ihrisko. **Medzinárodný deň detí** v roku 2019 na Vrútkach prebehol pod profesionálnou organizačnou taktovkou mestskej polície.

Vrútocký športový beh

Nové streetballové koše

Z výstavy k 110. výročiu športu

Ktorým smerom sa budú Vrútky rozvíjať tento rok?

Napriek výpadku podielových daní, ktorý spôsobila koronakríza, a ktorý zasiahol všetky samosprávy na Slovensku, sa budú v našom meste aj v tomto roku realizovať vybrané investičné aktivity. Takmer každá z nich získala grant alebo dotáciu z externých zdrojov, realizácia niektorých z nich prechádza už z roku 2019.

Cyklotrasa Martin - Vrútky

Investícia je realizovaná v rámci schváleného projektu podporeného z Európskeho fondu regionálneho rozvoja. Vrútocký úsek cyklotrasy bude vybudovaný po realizácii lávky pre cyklistov ponad rieku Turiec, aby sa predišlo jeho poškodeniu ťažkými mechanizmami. Meria 131 m a jeho súčasťou bude aj verejné osvetlenie a dve odpočinkové zóny.

Oddychová zóna pri mestskom úrade

Pri spevnenej ploche s lavičkami a prístreškom vybudovanej ešte v roku 2019 bolo v tomto roku vybudované workoutové ihrisko a plocha s 10 parkovacími miestami. Následným krokom bude realizácia nabíjačky pre elektromobily a elektrobicykle, čomu predchádzalo

vybudovanie elektrickej prípojky. **Stála expozícia dejín železničného mesta**

Investícia je realizovaná v rámci schváleného projektu slovensko - českej cezhraničnej spolupráce. Expozícia vzniká v bývalých priestoroch knižnice Hany Zelinovej, ktoré prešli na konci roku 2019 rekonštrukčnými prácami. Tohtoročné výdavky sa zameriavajú na nákup výstavných vitrín a ostatného potrebného vybavenia.

Rekonštrukcia systému prípravy teplej vody v tribúne futbalového štadióna

Na túto investíciu mesto získalo grant Slovenského futbalového zväzu. Aktuálny zastaralý a zbytočne nákladný systém ohrevu teplej vody sa komplexne vymení za systém využívajúci v čo najvyššej miere obnoviteľné zdroje energie formou solárneho ohrevu v kombinácii s elektrickým ohrevom.

Rekonštrukcia telocvične ZŠ Hany Zelinovej

Investícia je financovaná v kombinácii dotácie z ministerstva školstva získanej v r. 2018, úverových zdrojov a vlastných zdrojov

mesta. Zrealizovala sa kompletná rekonštrukcia budovy vrátane výmeny palubovky, rekonštrukcie a výstavby sociálnych zariadení a šatní a elektroinštalácie, ako aj zateplenie budovy vrátane strechy a okenných výplní.

Rekonštrukcia požiarnej zbrojnice

Na túto investíciu získalo Mesto Vrútky dotáciu z ministerstva vnútra. Zrealizuje sa prístavba budovy slúžiaca ako sklad hasičskej techniky. Rekonštrukčné práce sa zrealizujú aj v aktuálnej budove a vymenia sa tiež plechové garážové brány za nové ocelové, ktoré zabránia zamrznutiu vody v cisterne zaparkovanej v zbrojnici.

Rekonštrukcia priestorov po agentúre domácej ošetrovateľskej služby

V mestskom bytovom dome na Kafendovej ulici 2,4,6 sa zrekonštruujú priestory, ktoré v minulosti užívala miestna ADOSka. Z priestorov budú vytvorené dva samostatné jednoizbové nájomné byty. Súčasťou prác je výmena okien a dverí, vykurovacích telies, podláh, úpravy inžinierskych sietí, a vytvorenie nových sociálnych zariadení a kuchýň.

Branislav Zacharides
primátor mesta Vrútky

Školstvo počas corona krízy

Dezinfekcia rúk
v MŠ na Ul. sv. Cyrila a Metoda

základe zákona č. 56/2020 Z.z. prerušil vyučovanie na školách a riaditelia škôl mali zabezpečiť (ak to bolo možné) dištančné (dial'kové) vyučovanie.

Vo vrútockých základných školách a ZUŠ F. Kafendu prebiehalo online vyučovanie a do tohto vyučovania sa zapojilo 81 % detí. Učitelia pozývali svojich žiakov na online hodiny pomocou aplikácií ZOOM, SKYPE. Ide o bezplatné aplikácie pomocou, ktorých je možné uskutočňovať živý čet so zvukom aj videom naraz učiteľa so žiakmi v trvaní až 40 min. Žiaci, ktorí nemali prístup na internet, boli oslovení pedagógmi a boli vzdelávaní prostredníctvom pracovných listov a zadávaním projektov v tlačenej podobe. Marginalizovanú skupinu detí pripravovali na vyučovanie v spolupráci so školami aj terénni pracovníci. Chceme týmto poďakovať pedagógom, ako aj rodičom, že uvedenú situáciu zvládli. Materské školy nemohli vykonávať dištančnú formu vzdelávania, ale aktívne sa zapájali do opatrení zabráneniu šírenia nebezpečného ochorenia COVID-19, a to najmä šitím rúšok, ktoré šli nielen pre svojich najbližších, ale aj pre vrútockú verejnosť (najmä seniorov). V jednotlivých vrútockých materských školách vykonali generálnu dezinfekciu všetkých priestorov, vrátane hračiek a pracovných pomôcok. Zároveň sa zapojili do brigád v areáloch materských škôl. Základná umelecká škola F. Kafendu dokončí školský rok 2019/2020 dištančnou formou. Gymnázium J. C. Hronského – organizačná zložka Spojenej školy

Dňa 10. 3. 2020 s účinnosťou od 11. 3. 2020 rozhodol primátor mesta na základe odporúčania krízového štábu vo Vrútkach o dočasnom prerušení vyučovania v školách a školských zariadeniach v zriaďovateľskej pôsobnosti Mesta Vrútky. Vláda SR vyhlásila dňa 12. 3. 2020 mimoriadnu situáciu a opatrením Úradu verejného zdravotníctva SR s platnosťou od 13. 3. 2020 bola zakázaná prevádzka zariadení pre deti a mládež. Dňa 16. 3. 2020 boli zatvorené všetky materské školy, školy, univerzity a voľnočasové zariadenia pre deti a mládež. Minister školstva SR na

Ranné meranie teploty
v ZŠ Hany Zelinovej

vykonávalo taktiež vzdelávací proces dištančnou formou. Vzhľadom na mimoriadnu situáciu sa interná časť maturitnej skúšky uskutočnila administratívne. O ústnu maturitnú skúšku požiadal jeden študent.

Príprava na otváranie škôl a školských zariadení vo Vrútkach

V mesiaci máj sa začali uvoľňovať opatrenia v súvislosti s mimoriadnou situáciou vyhlásenou z dôvodu šírenia nebezpečného ochorenia COVID-19. Minister školstva SR, Úrad verejného zdravotníctva vydali rozhodnutia, ktorým po rozhodnutí zriaďovateľa môžu byť od 1. 6. 2020 otvorené materské školy, základné školy 1. – 5. ročníka a základné umelecké školy

Odpčinok pri dodržaní predpísaných
rozstupov v MŠ na Nábrežnej ulici

Mesto zabezpečilo povinnú
hygienickú výbavu pre MŠ

Z vyučovania v Spojenej škole

na účel individuálneho vyučovania s jedným žiakom. Mesto Vrútky ako zriaďovateľ materských a základných škôl rozhodol dňa 25. 5. 2020 o otvorení materských škôl pre deti materských škôl, základných škôl pre deti 1. až 5. ročníka, školské kluby detí a školské jedálne. Dva týždne prebiehala intenzívna príprava administratívnych rozhodnutí a technického zabezpečenia výchovno-vzdelávacieho procesu s množstvom obmedzení. Zriaďovateľ zakúpil pre materské školy dezinfekčné prostriedky, teplomery, hygienické potreby, štíty, jednorazové rúška, rukavice a jednorazové návleky. Zo štátnych hmotných rezerv boli dodané jednorazové rúška. Jednotlivé školy oslovili rodičov detí o záujem s rešpektovaním kritérií určených ministerstvom školstva SR. Vedenia škôl spolu s pedagógmi vytvorili skupiny pri MŠ max. 15 detí a ZŠ 20 detí, určili si termíny príchodu do škôl vrátane realizácie ranného hygienického filtra. Triedy a jednotlivé miestnosti boli pripravené na vytvorené povinné rozostupy. Zároveň bolo potrebné riešiť personálne zabezpečenie materských škôl, kde mesto muselo prihladiť na rizikové skupiny a uvedení pracovníci nám do vyučovacieho procesu nenastúpili a bolo potrebné ich nahradiť kvalifikovaným personálom.

Dňa 1. 6. 2020 Mesto Vrútky

otvorilo materské školy a základné školy pre deti 1. až 5. ročníka. V materských školách pri obmedzenom počte detí (max. 15 na skupinu) sa nám podarilo vytvoriť v každej materskej škole 3 triedy t.j. 12 tried s celkovým počtom detí 145. Nemohli sme uspokojiť všetky deti na predprimárne vzdelávanie vzhľadom na limity, ktoré určil štát. Dúfame, že sa postupne aj tieto „mantinely“ odstránia a my budeme môcť prijať všetky deti. Zároveň informujeme, že aj počas júla a augusta budete môcť dať dieťa do vrútockých materských škôl, okrem povinného zátvoru na prelome mesiacov. Spojená škola, organizačná zložka Základná škola prijala do prvého stupňa 57,14% žiakov a do piateho ročníka 66,6 %. Základnej škole H. Zelinovej nastúpilo do prvého stupňa 79,7 % žiakov a do piateho ročníka 71,6 %.

Do nového školského roku so štyrmi prváčkymi triedami

Vzhľadom k súčasnej mimoriadnej situácii na Slovensku prebehli vo Vrútkach zápisy do prvého ročníka ZŠ bez nastávajúcich prvákov. Konali sa od 15. do 30. apríla, v súlade s hygienickými a bezpečnostnými opatreniami. Rodičia mali možnosť prihlásiť svoje dieťa elektronicky prostredníctvom webovej stránky škôl a online rezervačného systému

si určiť konkrétny deň a čas osobnej návštevy školy vo vyhradených časových intervaloch, kde si mohli vybaviť všetky potrebné náležitosti spojené so zápisom bez toho, aby sa stretávali s inými rodičmi.

Týmto spôsobom bolo v ZŠ Hany Zelinovej zapísaných 50 detí. V tomto počte evidujeme 7 detí, ktoré mali odloženú školskú dochádzku. Z celkového počtu zapísaných detí požiadalo 7 zákonných zástupcov detí o odklad školskej dochádzky pre budúci školský rok. Pre školský rok 2020/2021 tak predpokladáme vytvorenie dvoch tried 1. ročníka.

V Spojenej škole sa zapísalo 20 detí, z toho budú 4 odklady po pedagogicko - psychologickom vyšetrení. 8 žiakov postupuje z nultého ročníka. Celkovo bude prváčikov 24 v 2 triedach ZŠ. Zápis sa uskutočnil bez problémov. Rodičia boli telefonicky pozvaní na overenie údajov na prihláške a prebratie Rozhodnutia RŠ o prijatí. Každý budúci prváčik dostal od školy darček. Prijímacie konanie sa uskutočnilo aj v Spojenej škole organizačnej zložke **Gymnázium J. C. Hronského, kde bolo prihlásených 78 študentov. Na základe rozhodnutia Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR bolo možné prijať 17 najlepších z nich, pričom je predpoklad, že tento počet sa ešte v septembri zvýši** prestupmi z iných škôl.

JUDr. Jana Rišianová

K 75. výročiu oslobodenia Vrútok od fašizmu

„Myslíš, že ešte niekedy uvidím svoju manželku, ak sa vrátim domov žíví?“ Takúto otázku položil v koncentračnom tábore Majdanek v poľskom Lubline v roku 1942 príslušník vrútockej židovskej obce, Tibor Schneider svojmu priateľovi zo Žiliny, Dionýzovi Lénardovi. Jeho odpoveď bola záporná. Paradoxne práve Lénard dokázal z koncentráku utiecť, kým Schneidera, ktorému už v roku 1941 ľudácka správa zlikvidovala jeho vrútocký obchod s čiapkami a konfekciou, čakal rovnaký osud, ako ďalšie státisíce príslušníkov mnohých národov, ktorých noha už nikdy nevykročila za bránu tohto tábora.

Na Veľkú noc 1945 do konca svojho života iste nezabudla ani ďalšia Vrútočanka, Alžbeta Lichtensteinová. Keď jej manžela odviezol v roku 1941 transport do Lublina, rozhodla sa utiecť z Vrútok do Budapešti aj so svojim jedenásťročným synom. Skončili však v záchytnom tábore v Seredi, kde si Alžbetu nechali až rok a pol, vďaka jej kuchárskemu umeniu. Veci sa zhoršili v novembri 1943, keď ju odviezli do koncentráku v Osvienčime. Pri príchode do tábora stratila matku, zakrátko prišla aj o syna. V jeden večer, aby upokojila svoje hrôzou šokované spoluväzenkyne, začala im spievať melódiu piesne Ave Maria. Začula ju jedna príslušníčka SS, ktorá ju zobrala k sebe, aby spievala jej. Po čase ju prideliť k inej skupine žien, čím jej asi zachránila život, keďže z bývalých spolubývajúcich už viac žiadnu nevidela. Keď sa priblížil front, odviezli Alžbetu spolu s ďalšími

stovkami Česiakov, Sloveniek, Maďariakov, Poliek a iných žien do nemeckého Lippstadtu. Týždňovú cestu mnohé neprežili. Na jar 1945 bol tábor evakuovaný. Ženy peši putovali tri dni a tri noci do Buchenwaldu, kam našťastie nedošli. Vysilené na smrť ich 1. apríla 1945, na Veľkonočnú nedeľu, zachránili americké vojská.

V ten deň bola na Slovensku oslobodená Trnava. Vrútky si ešte museli vyše týždňa počkať. Horstvo Veľkej Fatry tvorilo obrannú líniu, ktorú nemecké vojská nehodli opustiť bez boja. Až keď hrozilo, že sa im oslobodzovacia armáda dostane do tylu, stiahli sa na novú obrannú líniu v Malej Fatre, tvorenú vrchmi Grúň (1 100,5, Minčol (1 363,9), Polom (1 069) a kótou 924. Túto líniu malo za úlohu ubrániť takmer 4 000 mužov, prevažne z oddielov SS, ktorí mali príkaz zastreliť každého, kto by ustúpil zo svojho miesta.

11. apríla 1945 – medzi 7.00 – 8.00 hod. boli konečne Vrútky oslobodené jednotkami 1. čsl. samostatnej brigády a 3. čsl. brigády. O územie Vrútok v snehom pokrytých horách Malej Fatry sa však museli ešte zviazať kruté boje, do ktorých sa vo veľkej miere zapojilo aj civilné obyvateľstvo. Minčol bol prvý raz dobytý 12. apríla. O deväť dní, 21. apríla 1945, vojaci za podpory delostrelectva zlikvidovali nepriateľské guľometné hniezda rozmiestnené v kameňolome pri železničnej zastávke Dubná skala a obsadili tento priestor. Na druhý deň po ústupe Nemcov obsadili aj zastávku.

25. apríla 1945 dobyli oslobodzovacie vojská aj Grúň. Ale ešte deň potom čata 24 vojakov štvrtého práporu 3. brigády, ktorá bola vyslaná z Vrútok do Strečnianskej tiesňavy na prieskum, padla do pasce a všetci vojaci prišli drastickým spôsobom o svoje životy.

Áno, aj takéto srdcové príbehy písala vojna. Ľudský život nemal cenu, nadradená rasa mala prednosť pred všetkým. A porážka obľudného režimu si vyžiadala aj na našom území nesmierne obeť. Obeť ľudí, ktorí nepoľavili, kým tretia ríša a jej ideológia neboli definitívne porazení.

Spomeňme si na nich v týchto ťažkých koronovských dňoch aspoň v bezpečí našich domovov. A hlavne si pamätajme ich odkaz. Iba tak netrpeli a nezomierali nadarmo. Česť ich pamiatke!

Branislav Zacharides
primátor mesta Vrútky

Knižnica informuje

Ešte pred vypuknutím pandémie sa v knižnici konala akcia pre deti "Malí veľkí hrdinovia tajomného lesa" na motívy knihy Roalda Dahla Minpinkovia. Stretnutie viedla

Miroslava Biznárová, riaditeľka organizácie OSMIJANKO. Deti pracovali v skupinách a zoznámili sa s fantastickým svetom Roalda Dahla. Vnorili sa tak do sveta fantázie a na konci dostali deti malú odmenu. *Milí čitatelia,*

obdobie počas, ktorého bola knižnica Hany Zelinovej vo Vrútkach zatvorená sme využili nielen na dezinfekciu priestorov, ale i opravu, údržbu a upratanie knižničného fondu. Vytriedili sme detské knihy, zaradili ich do nových kategórií a označili novými štítkami. Chopili sme sa aj šance získať finančnú dotáciu z Fondu na podporu umenia a podali sme projekt vďaka, ktorému by sme mohli doplniť náš knižničný fond o nové tituly. Držte nám palce.

Od 11. mája knižnica opäť ponúka svoje služby všetkým čitateľom.

Otváracie hodiny počas letných mesiacov júl- august:

pondelok – piatok

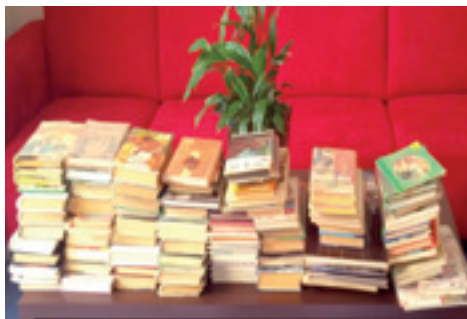
8.00 - 16.00 hod.

Obedná prestávka

11.30 - 12.00 hod.

Chýbali ste nám. Tešíme sa na vás!

*Vaše knihovníčky **Zuzka a Veronika***

Expozícia vrútockých dejín sa už pripravuje

Mesto Vrútky bolo v uplynulom roku úspešné v oboch projektoch cezhraničnej spolupráce, ktoré predkladalo v rámci vyhlásených výziev. Vďaka nim sa zrealizuje viacero rôznych aktivít zameraných na prezentáciu historického dedičstva a podporu cestovného ruchu. Jednou z nich je aj rekonštrukcia bývalých priestorov knižnice Hany Zelinovej vo Vrútkach a ich nové využitie pre inštaláciu stálej expozície našich dejín. Mesto pri tvorbe expozície spolupracuje s viacerými múzeami ako sú Považské múzeum v Žiline, Slovenské národné múzeum v Martine, či Oravské múzeum P.O. Hviezdoslava v Dolnom Kubíne. Získalo tiež niekoľko hodnotných exponátov od súkromných osôb. Zaujímavosťou je, že exponáty, ktorých originály nie je možné nastálo získať do vrútockej expozície, hoci majú vzťah k našim dejinám, nahradíme ich vernými kópiami vytlačenými na 3D tlačiarňach Žilinskej univerzity.

Ak aj vy máte doma staré vrútocké fotografie, dokumenty, či iné veci, nevyhadzujte ich! Aj vy sa môžete podieľať na tvorbe výstavy, a to tak, že nám o nich pošlete správu na kultura@vrutky.sk. -red-

Vo štvrtok 28. mája v popoludňajších hodinách navštívil mesto Vrútky na pozvanie primátora mesta Branislava Zacharidesa **predseda Národnej rady Slovenskej republiky Boris Kollár**. Jeho prvé kroky viedli do Pamätnej izby Hany Zelinovej. Po pracovnom rokovaní s primátorom venovanom problematike nájomného bývania, dopravy a mobility spoločne navštívili viaceré lokality v meste. Nechýbala medzi nimi ani zastávka pri bývalej ubytovni Fatra, ktorej správcom sú Železnice SR. Spoločne sa zhodli, že v tomto objekte by v budúcnosti mohli byť vybudované nájomné byty. Ich kroky následne viedli aj na nábrežie Turca, kde si prezreli miesto novej výstavby mestského nájomného bytového domu, ako aj stavbu cyklotrasy Martin- Vrútky.

-red-, foto: Michal Lašut

Activekids – pre malých športovcov

Active kids je skupina trénerov, ktorá sa venuje všeobecnému pohybovému rozvoju detí od 3,5 roka. V zime deti popri pohybovej príprave lyžujú pod dohľadom kvalifikovaných inštruktorov z lyžiarskej školy Yetiland s.r.o. v Jasenskej doline. Jar, leto aj časť jesene patrí atletickej príprave na škvárovom ihrisku vo Vrútkach každý utorok a štvrtok o 16. hod. In line korčuľovanie v areáli SIM každý piatok o 18. hod. Tešia sa na Vás tréneri Jakub Fiala, Karin Svrčková, Michaela Malková, Zuzana Malková, Lenka Horňáková, Stanislava Záthurecká aj zakladateľ Lukáš Fiala. Kontakty: 0918 111 505/0905 439 714, activekids@yetiland.sk **Mgr. Ľuboš Gottwald**

Pozývame vás na vrútocké kúpalisko, otvorené od 29. júna 2020 denne od 10. do 18. hodiny

Zaplávať si môžete v 3 bazénoch: v plaveckom, v bazéne pre deti do 12 rokov a v bazéne pre deti do 3 rokov

Vstupné počas letnej sezóny 2020:

* dospelá osoba	3,50 €
* Vrútočania (dospelí)	3 €
* deti do 3 rokov	zdarma
* deti od 3 do 15 rokov	2,50 €
* občania nad 65 rokov a ZŤP	1,5 €
* rodinné vstupné (2+2)	10 €
* permanentka (10 vstupov)	28 €
* po 16. hod. jednotné vstupné	2,50 €
* ranné plávanie od 6. do 8. hod.	1,50 €

SODB 2+21 SČÍTANIE OBYVATEĽOV, DOMOV A BYTOV

Informácia pre obyvateľov Vrútok

Sčítanie domov a bytov v roku 2021 sa v Slovenskej republike realizuje novou metódou – elektronickým vyplňaním formulárov poverenými osobami, ktoré určí obec. Mesto Vrútky sa zapojí do celoslovenského sčítania bytov od 1.6.2020 – 21.2.2021, kedy bude vykonávať sčítanie domov a bytov. Z toho dôvodu Vás upozorňujeme, že obyvateľov Vrútok môžu počas obdobia sčítania navštíviť „poverené osoby“ sčítania, ktoré sa preukážu preukazom ESDB 2021 a budú môcť zisťovať informácie týkajúce sa bytov a domov ako sú napr. podlahová plocha bytu, typ kúrenia, zdroj energie, v akom roku bola obnova okien, strecha a pod. Ostatné údaje bude mesto čerpať z vlastných databáz a z údajov katastra nehnuteľností.

JUDr. Jana Rišianová

SPOMIENKA

Odišiel doc. PhDr., Karol Rybárik, CSc.
(3. 11. 1940 Vrútky- 19. 5. 2020 Martin)

Športu oddaný človek, telovýchovný pedagóg, vedec, rodený Vrútočan. Funkcionár, výskumník v oblasti telesnej výchovy a športu bol aktívny celé polstoročie (1959-2009). Vyštudoval FTVŠ UK v Bratislave, pôsobil na Lekárskej fakulte UK v Martine (1968-1989) a na Univerzite Mateja Bela v Banskej Bystrici. Autor a spoluautor 19 vedeckých prác. Bol držiteľom viacerých vyznamenaní a ocenení v oblasti telesnej výchovy. Karol, náš starší športový priateľ, nám bol v mladých rokoch veľkým športovým vzorom. Bol členom silnej športovej, povojnovej generácie Vrútočanov a aktívny hráč vodného póla. S Karolom Vojtekom, nestorom vrútockých plaveckých športov a Dušanom Štekláčom, predsedom klubu, začal novú éru (1967) budovania širokej športovej základne, ktorej ovocie je poznateľné dnes v aktivite tímov čo trénujú a hrajú už v krásnom novovybudovanom areáli. Karol Rybárik mal bohatý profesionálny život. Bol vždy nezištný, pomáhal najmä odbornou radou, pričom viedol neoceniteľné rozhovory aj v oblasti športovej psychológie, ktoré nás spájali prakticky až do roku 2019. Napriek podlomenému zdraviu sa stále zaujímal o dianie v Klube PVK. Pre nás priateľov z bazény ostal človekom, ktorý si zaslúži veľkú úctu za prínos športu a za priateľstvo, z ktorého budeme nepochybne dlho čerpať.

Češť jeho pamiatke!

Ladislav Zvarik

-inzercia-

KOMPLETNÉ POHREBNÉ SLUŽBY
s možnosťou vybavenie potrebných
záležitostí vo vašom domácom prostredí

POHREB

- pochovanie s obradom **od 630 €**
- kremácia s obradom **od 600 €**
- závoz do krematória bez obradu **440 €**

Štúrovo nám. 13c

Martin

0910 200 088

v rámci Martina

doprava

ZADARMO

KVALITNÉ SLUŽBY ZA PRIJATEĽNÚ CENU

SPOMIENKA

Odišla Božena Duchajová, rod. Sekerková
(2. 12. 1931 Vrútky – 30. 4. 2020 Martin)

Usmievavá, vitálna, nápomocná. Takto si ju budú pamätať viacerí Vrútočania. Božena Duchajová pochádzala zo zemianskych rodín. Otec Alexander Sekerka účinkoval ako vozový dozorca KBŽ vo Vrútkach a matka Albína Vladárová z Veľkého Čepčína bola domáca. Mala sestru Annu. Manžel MVDr. Jozef Duchaj pôsobil ako vysokoškolský pedagóg, veterinárny lekár a kynológ. Absolvovala Štátnu ľudovú školu, Evanjelickú a v. ľudovú školu a Štátnu meštiansku školu vo Vrútkach (1946), Gymnázium v Martine a Vyššiu školu kreslenia a užitej grafiky pri Vyššej škole umeleckého priemyslu v Prahe (1952). Pôsobila ako návrhárka modelov v modelárni š. p. Makyta v Žiline. Bola autorkou návrhov kolekcií dámskych kabátov a detského oblečenia. Ako renomovaná slovenská módna návrhárka podnikla pracovné cesty do Prahy, Viedne a Paríža, kde prezentovala módne návrhy a trendy podniku Makyta Žilina. Vo voľnom čase sa venovala výtvarnej tvorbe. Inšpiráciu našla v diele Martina Benku. Vystavovala v Martine a vo Vrútkach. Bola členkou komposesorátu, cirkevného zboru ECAV, presbyterkou a členkou Spevokolu dospelých. **Češť jej pamiatke!**

Mgr. art. Juraj Ruttkay, Ph.D.

Vrútočan * Vydáva: Mesto Vrútky, Námestie S. Zachara 4, 038 61 Vrútky, IČO: 00 647 209

* Redakčná rada: predseda Mgr. Branislav Zacharides, členovia: Bc. Miriam Migátová, Mgr. Ľuboš Gottwald, JUDr. Jana Rišianová, Mgr. Zuzana Kótelešová, Ing. Igor Dobrovolný, Mgr. Igor Válek * Korektúry: Mgr. Elena Režná

* Adresa redakcie: Matušovičovský rad 6, 038 61 Vrútky * Tel: 043/424 18 08 * E-mail: vrutocan@vrutky.sk

* Stanoviská v jednotlivých článkoch môžu a nemusia odrážať stanovisko redakcie * Redakcia si vyhradzuje právo na úpravu, rozsah, grafické spracovanie článkov * Distribúcia: Slovenská pošta, a. s.

* Tlač: Neoprint Plus, s. r. o., Za mostom 2, Vrútky * EV 5737/18 * ISSN 1339-6730

Náklad: 2 600 ks, máj -jún 2020, poradové číslo 3 Dátum vydania: 6. 7. 2020.